

Verslag 8^e bijeenkomst Groninger Dorpen – project van Onderen 22 januari '20

Locatie: Raadzaal oude Gemeentehuis Ten Boer

Thema: Presentatie concept

Aanwezig: ca 35 dorpenmensen, Gasberaad, GBB, Wij-team, GVA, vertegenwoordiging gemeenten Delfzijl, Midden-Groningen, Hogeland, BZK.

Inhoud

Nieuws uit de dorpen	1
Presentatie 1e concept manifest	2
Handboek	3
Reacties op Manifest.....	3
Vervolgafspraken.....	4

Nieuws uit de dorpen

Krewerd

- deze week hebben NCG en Hanzehogeschool een overeenkomst gesloten dat inspecties en beoordeling van alle 43 woningen gehouden worden conform de aanpak die door Otto Wassenaar en Ihsan Bal is uitgewerkt.
- harde afspraken moeten alleen nog worden gemaakt over:
 - wanneer overgaan tot sloop/nieuwbouw;
 - krijgen inwoners een budget gebaseerd op taxatiewaarde of op nieuwbouwwaarde
- er zijn nu al architecten (door inwoners zelf gekozen!) actief in het dorp
- volgende week een bewonersavond met deskundigen over de plannen
- het lectoraat 'Leefomgeving in transitie' (Elles Bulder) gaat onderzoek doen naar het welbevinden van de inwoners van Krewerd (nu een nulmeting, tijdens het proces van versterken en na afloop)

Steendam en Tjuchem

- brengt de aanpak VanOnderen in praktijk op meerdere ontwikkelingen
- gezamenlijk een integrale dorpsvisie gemaakt
- hun all-in pakket voor de versterking is goedgekeurd door de NCG
- ook het versnellingssteam wordt hier goed in meegenomen
N.B. model is voor iedereen beschikbaar.

Overschild

- verschillen binnen het dorp blijven enorm groot, geeft verdeeldheid en spanning
- binnen het dorp wordt 80% herbouwd
- de aanpak in de 1588 batch
- buiten het dorp nu een koploperproject voor snelle doorrekening, maar zonder enige mogelijkheid voor inbreng of eigen initiatief door inwoners (de eigenaren)

't Zandt

- er zijn 75 woningen gesloopt, waarvan 65 huurwoningen
- Woongroep Marenland lijkt wel een erg grote vinger in de pap te hebben
- er zijn ook woningen gesloopt waarvan het dorp niet wilde dat ze weggingen (voor inwoners van waarde voor de identiteit van het dorp)
- proces verloopt erg onzorgvuldig:

- eind vorig jaar een uitgebreide presentatie geweest van wat er nieuw terug zou kunnen komen
- bewoners hadden een voorkeur voor een u-vorm (soort Knarrenhofje), maar dat blijkt er nu niet te komen
- er wordt gesproken over afstemming met een klankbordgroep, maar wie vertegenwoordigt die?
- ook blijkt ineens dat er rond het monumentencluster 3 woningen van 13 in een dozijn komen die helemaal niet inspelen op de kracht van de plek

Garrelsweer

- het is veel te rustig rond de versterking
- er is geen enkel contact tussen de bewonersvertegenwoordiging, overleg wordt dag van tevoren afgezegd en nog geen nieuwe afspraak gemaakt
- er gebeurt niets structureels, alleen incidenteel

Loppersum

- rondom de versterking niet veel voortgang sinds de vorige bijeenkomst van VanOnderen
- wel wat ontwikkelingen rond landbouwcoöperatie

Presentatie 1e concept manifest

Louis Stiller en Maartje ter Veen is gevraagd het verhaal VanOnderen in Groningen te schrijven. Zij zijn sinds 16/12 druk bezig geweest met het verzamelen van allerlei initiatieven die van onderop geïnitieerd zijn in de provincie. Hebben nieuwe dingen opgehaald en gevoegd bij wat er al lag aan informatie bij Groninger Dorpen. Dat geheel hebben ze geanalyseerd.

De resultaten van hun analyse hebben zij opgenomen in een poster die multifunctioneel te gebruiken is (gevouwen als boekje te overhandigen; op te hangen als poster; neer te zetten op tafel). De poster is het MANIFEST van de initiatiefgroep VanOnderen!:

- dit zijn wij/dit willen wij (in blauwe inkt)
- hier staan we voor/dit doen wij (in groene inkt)
- dit willen we van anderen/hebben we van anderen nodig (in paarse inkt)

Maartje en Louis hebben de ontwikkelingen geplaatst in een hele lange tijdlijn. Door de projecten zo allemaal naast elkaar te leggen worden patronen/thema's zichtbaar die in meerdere projecten te herkennen zijn. Bijvoorbeeld proces van participatie, maken van een integrale dorpsvisie, zorg, versterking, etc..

Louis en Maartje hebben projecten - aangepakt volgens de VanOnderen filosofie – in korte verhalen zichtbaar gemaakt. Daarbij hebben ze per project een thema eruit gekozen voor de beschrijving. Het zijn nu 30 verhalen, maar kunnen er ook 50 worden of 15.

De projecten zijn ook weergegeven op een kaart van de provincie Groningen.

En er is een lijst van prangende vragen en antwoorden gemaakt.

Waarom gekozen om een Manifest met verhalen te maken?

Belangrijk om het verhaal te blijven vertellen en de buitenwereld te laten zien dat we niet alleen maar achteroverleunen en afwachten.

Eenmaal aan papier toevertrouwd is een verhaal af. Maar dit verhaal van VanOnderen moet actueel blijven en levend gehouden worden: vandaar dat er naast de poster ook een dynamische omgeving van alsmaar groeiende verhalen ontwikkeld wordt, via groningerdorpen.nl.

Vraag aan de initiatiefnemers (voor na de pauze):

1. Hoe breed of smal willen we gaan in de thema's? Wanneer hoort iets nou wel bij de doelstelling Van Onderen (dan moet het dus een plek krijgen in het Manifest) en wanneer niet?
2. Hebben Louis en Maartje de goede keuze gemaakt in de focus van de afzonderlijke projecten?

Handboek

Annemarieke Aarts, door Groninger Dorpen ingehuurd om het handboek te trekken, geeft een toelichting op het handboek, dat samen met het Manifest een geheel gaat vormen. Het handboek moet een overzicht worden van de oplossingen die her en der uitgevonden zijn in de processen Van Onderen. Manifest en Handboek horen bij elkaar.

Manifest: analyse, context en wat willen we in verhalende vorm

Handboek: opsomming van wat er is en wat blijkt te werken (werkvormen, vragenlijsten, dorpsvisies, instrumenten, wet- en regelgeving, contracten, etc.)

In maart 2019 (in de 1e flyer van VanOnderen!) is een handboek beloofd "met praktische tips uit heden en verleden". Dat staat nog steeds niet op papier. Is ook best lastig, omdat de doelstelling Van Onderen een aanpak is in aansluiting op de democratische vernieuwing, op een andere manier waarop inwoners, gemeente en maatschappelijk middenveld samen de schouders zetten onder integrale ontwikkeling van hun dorp. Door met elkaar na te denken over "waar willen we landen met elkaar" en "wat hebben we dan te doen om daar te komen".

Er is de afgelopen jaren al heel wat uitgevonden, uitgezocht en ontwikkeld in Groningen. Zowel aan de kant van inwoners als aan de kant van gemeenten.

Handboek kan over een vier maanden klaar zijn.

Reacties op Manifest

Hoe breed maken we het Manifest?

De ideeën daarover gaan wat heen en weer:

Zou je het alleen op de versterking richten, dan mis je mooie voorbeelden van trajecten die van onderop vorm hebben gekregen. Bijvoorbeeld Bad Nieuweschans: een heel traject ontwikkeld in het kader van de nieuwe Omgevingswet.

Liever wat smaller, wel verbinding met andere thema's maar de verhalen niet te breed.

Versterking moet het uitgangspunt zijn, van daaruit ga je breder kijken (t.b.v. benutten van koppelkansen).

Leefbaarheid komt pas aan de orde als veilig en lekker wonen weer gewaarborgd zijn.

- eerst veiligheid garanderen
- dan pas kan vertrouwen terugkomen
- dan ontstaat er ruimte voor gevoel van saamhorigheid
- dan pas kun je samen kijken naar de toekomst

Een dilemma: Ga je aan de start te breed, dan overvraag je mensen. Maar neem je die bredere plannen niet meteen mee aan het begin dan worden kansen wellicht gemist.

In de voorbeelden van de dorpen waar het goed gaat met overheden:

1. hebben dorpen laten zien wat ze te bieden hebben: een oplossing, een alternatief, en aangegeven 'hoe'; niet alleen een vraag neergelegd bij de gemeente
2. niet technisch/sectoraal gekeken, maar juist heel integraal

Misschien moet het Manifest wat smaller (met versterking als uitgangspunt) en het Handboek juist breed worden, zodat het niet nergens opnieuw uitgevonden hoeft te worden. Ongeacht of in een project versterking het uitgangspunt was. Ook een hoofdstuk over Democratische Vernieuwing in het handboek, daar gaat BZK bij helpen.

Het is erg belangrijk om de positieve, integrale verhalen te blijven vertellen als inspiratiebron voor anderen. Onderzoek laat zien dat als je 10% hebt die mee vooruit wil, de overige 90% uiteindelijk gaat volgen.

En vergeet niet over de grenzen van je dorp heen te kijken: daar gebeurt ook van alles wat van invloed kan zijn op de leefbaarheid in je dorp.

Onderdeel in het Manifest “wat willen we” (blauw) en “wat hebben we van de ander nodig” (paars) nu bijna niets tegenin te brengen, omdat het nog erg algemeen is. Maak het scherper en concreter.

Vervolgafspraken

Alle initiatieven en dorpen die wat aangeleverd hebben krijgen de tekst van het Manifest met de vraag goed te kijken of je je in de omschrijvingen herkent. Kloppen de accenten die gelegd zijn, mis je dingen?

Gasberaad zal in de aanstaande Dorpenrondes ook de informatie over Manifest en Handboek meenemen. We vragen het Gasberaad goed mee te lezen/mee te kijken.

Louis en Annemarieke zorgen dat beide documenten goed op elkaar aansluiten en gaan door met schrijven/verzamelen/vormgeven. Annemarieke zal in aansluiting op de reeds verzamelde informatie op zoek gaan naar de concrete informatie die over projecten gedeeld kan worden om ook elders te gebruiken.

Volgende uitnodiging komt weer via Groningen Dorpen.